

valleta 3 k. el N. d'Arinsal (segons el m. de 1976, del Consell d'Andorra) que seria evolució metafònica normal de ALBURNEA/Laburnea.

De tota manera és versemblant que d'*alborns*, amb l'explicat canvi fonètic, resulti el nom de planta *albons*, sobretot balear (*AlcM*, amb el col·le. *aubonar*, *alb-*, força usat per AMAlcover en les seves històries). També a Bellcaire hi ha un *Camps d'Albons* en el paratge de *Les Closes* (xxii, 160.22), que no tinc ben aclarit si és NL independent del d'aquell poble no llunyà. En tot cas és nom independent i resultant del mateix ètímon (però amb conservació de la *r*) el d'un «domaine ruiné» del dept. del Cantal (te. de St. Gerons) *Alborn*, que ja consta com a «Mansus vocatus d'Alborni» l'any 1295 (Amé, *Dict. Topogr.*).

¹ De tota manera és arbitrària la vaga afirmació de Víctor Català que era «l'antiga *Alba* que més d'un historiador de passades centúries confongué ab Empori» (BABL x, 378): fantasia d'escriptora, etzibada a la lleugera.

Alboquers, V. (El) *Boquers*

ALBORAIA

Poble de l'Horta de València.

PRON. MOD. *alboráia*, València 1935, allí i altres pobles el voltant 1962.

DOC. ANT. *Alboraya* 1257-8 (MtzFerrando, *Doc. Val. ACA*, núm. 666); id. 1258 (Huici, II, 198; *Alboraraya* en un altre del mateix any, II, 181, per error diplogràfic). També en dóna cites SSiv. 29, des de 1238 (si bé barrejant-hi noms diferents a base del *Rept.*). *Alboraya* fi S. xv (*Brama Laur.*, v. 105).

Nom que es repeteix, proveït d'article l *alboráia* com a pda. del te. de Cullera (xxxI, 26.19).

ETIM. *al-buráigā*, diminutiu de l'àr. *burğ* 'torre' (Dozy, *Suppl.* I, 65). El NL de Cullera, també s'havia designat amb la forma no diminutiva *Alborg* (*al-burğ*), que és com figura en el *Rept.* 394. D'un masculí *buráig* de l'àrab, ve *Alboraig* poble xurro, de l'arxiprestat de Xiva (forma antiquada, segons Mateu Ll., *País Val.* 86; però encara en vigor segons SGuarner, *Nom.* 1956, p. 21),¹ avui reemplaçada en cast. per *Alborache* (notícies en SSiv. 26). És possible que a aquest poble es refereixin, en part més o menys gran, les formes *Alborayatz* (i *Alborádix*) que porta el *Rept.* 274, 291 (índex de Chabàs), i que SSiv. atribueix a *Alboraia*, a despit de la terminació masculina; car aquesta forma masculina *buráig* també era normal en àrab (Steiger, *Contr.* 185); és sabut el joc entre nom (amb final consonàntica) i nom d'unitat en -a, que era sistemàtic en àrab (sense comptar que el gr. *πύργος*, del qual seria manlleu el mot aràbic, pogué trasmetre, almenys en part, el seu gènere f. a l'àrab; i cf. el cat. i cast. *borja* < *burğ*); el diminutiu masculí és el registrat en vulgar granadí per *PAlc*: «torre pequeña: *boráyach*, *borayagít*» (416a34): s'hi havia introduït, doncs, una a àtona entre les consonants finals, per l'adaptació tan comuna en àrab vulgar, i és segons això

que hem d'accentuar les formes *Alboráyatz*, *-rad(i)x* del *Rept.* que enganyen SSiv., i que Chabàs no gosa localitzar.

En fi el nom apareix en composició en una antiga pda. del terme de Castalla «Pla de *Fossalborai*a» any 1272, que documenta MtzFerrando, *Doc. Val. ACA* I, 1327: de l'àr. *fabš al-buráigā* 'el sembrat de la torreta', on l'acompanyament de les emfàtiques *hš* i de la labial *f*, tancava en o la vocal a.

¹⁰ Per a un altre possible avatar d'aquesta forma hispano-àrab, veg. l'article *Arbolí*.

En el vol. I, 24, ja hem parlat a bastament del nom de la possessió mall. *Alboraiet*. El plural *al-buráigāt* que allí prenem com a base, és en efecte el que dóna *PAlc*, que he citat, si bé aquí hi ha la imela granadina *ā > í*. En un doc. de 1241 (MiretS, *TemplH*, p. 253) figura també aquest arabisme (en una forma semblant a *Alboraya*) però deu ser el de la poss. mall. car s'hi parla de Pollença.

²⁰ Un altre testimoni d'aquest pl. fem. en -et, és el que deu haver donat el nom de la partida *L'Amburget* de St. Jordi del Maestrat, xxviii, 54.22: probablement de *Al-burğāt*, que pot ser el pl. corresponent al fem. *burğā* que he suposat per a *borja*.

²⁵ La reducció de *al-burága* a *Alboraia*, *Alboraiet*, amb un insòlit esborrament total de la *ğ* intervocàlica, no s'acaba de veure clara. Em pregunto si no es pot tractar d'un fet originat en el masculí *al-buráig*, on en posició final no és tan sorprenent un tal esborrament, que des d'aquest s'hauria propagat al femení *Alboraia* i al plural *Alboraiet*. Deixem-ho enlaire.

De l'àr. *al-burğ* directament ve el nom d'un despoblament de Sueca, grafiat *Alborx* en doc. de 1160 (MtzFerrando, *Doc. Val. ACA* I, 296). Grafiat amb una i muda (a interpretar *alborš* o *alboré*), consta que es regia a fur de Val., l'any 1245 (*EEMCA* III, 272), escrit id. i ja despoblat el 1804 (*GGRV* II, 121). Després el so insòlit -*rš* es reduí a -*rs*: i així s'escriu en el «Callejero» de 1963, el nom d'una alq. dels distr. 9 i 5 de Val. i d'una carretera *de- o senda de-* en els distr. 13 i 11. *Alborch* com a cogn. matern d'un personatge de Dénia (*La Marina*, 23-v-1964), però *Albors* cogn. val. (Mtz. Aloy, 165); i jo en tinc nota a Cocentaina, i a Ondara (*Casa d'albórs*, xxxiii, 100.12).

⁴⁵ L'adj. derivat *burğí* 'que viu en una torre' es digué especialment del colom de colomar: d'aquí el *Rabal Alborgí* de Val. en el *Rept.* 264 (*Albogir*, err., p. 266); avui *L'Alborgí* és una pda. d'Alzira (xxx, 99.15); si bé, sobretot aquest, potser resulta del plural aràbic *burğiyín*. Tornem a parlar dels descendents de l'àrab *burğ* a l'article *Borges*.

¹ *Alboráč* havia oït J. G. M., 1935, a Alzira i a València mateix.

⁶⁰ *ALBORAIBAL* antiga alqueria o rafal d'Albaida: el *Rept.* (pp. 344, 459, 460, 470) el dóna amb aquella grafia; també *Rabl-alboraibal* i *Raal-boraibal*. De *boráigbar* o -*bal*, diminutiu de *bárbar* o *bárbal* 'bereber' (Dozy, *Suppl.*, s. v.) i *RMa* 267 i 462 (s. v. *Barbaria*, *barbarus* i *barbarice loqui*).